

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ РЕКТОРІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ЄВРОПИ
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ**

...

16 ЛЮТОГО 2023

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 26 січня 2023 року)*

За загальною редакцією академіка В. П. Андрущенко

Редакційна колегія:

- Віктор Андрущенко* – в. о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова
(голова редакційної колегії);
- Лешек Корпоровіч* – професор Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Роман Вернидуб* – проректор з навчально-методичної роботи
УДУ імені Михайла Драгоманова (заступник голови редакційної колегії);
- Григорій Торбін* – проректор з наукової роботи УДУ імені Михайла Драгоманова
(заступник голови редакційної колегії);
- Павло Горінов* – в. о. директора навчально-наукового інституту права
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Володимир Євтух* – декан факультету соціально-політичних наук
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Юрій Кондратьєв* – директор Міждисциплінарного центру складних систем
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Микола Кириченко* – директор Державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти» НАПН України;
- Лариса Лук'янова* – директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України;
- Наталія Мозгова* – завідувач кафедри філософії УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Тарас Олефіренко* – декан педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Василь Федоришин* – декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Сергій Русаков* – директор навчально-наукового інституту філософії
та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Наталія Титова* – завідувач кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Таміла Новіцька* – директор Центру молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

М 74

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ
БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ : збірник матеріалів міжнародного
форуму / за заг. ред. акад. В. П. Андрущенко. – Київ : Вид-во УДУ імені
Михайла Драгоманова, 2023. – 455 с.**

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародного форуму, де розглядаються актуальні питання стратегічних напрямів пріоритетів галузей наук і знань, зокрема з неперервної освіти та педагогічної інноватики, освітньої політики, публічного управління та громадського самоврядування.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі філософії, політології, управління, психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)

DOI: <https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02>

© Автори статей, 2023

© Редакційна колегія, 2023

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

Барахтян М. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Складні умови сьогодення (пандемія коронавірусу, кровопролитна визвольна війна проти російського загарбника), що призвели до певних змін у суспільно-політичній та економічній сферах в Україні, відповідно зумовлюють стратегічні завдання в оновленні і модернізації національної системи освіти і вищої школи зокрема. Модернізація системи вищої освіти в Україні передбачає вирішення широкого спектра завдань, найважливішими з яких є підвищення якості освіти, створення нових навчальних програм, електронних підручників, методичних матеріалів, використання інформаційних технологій навчання з метою підготовки високоосвічених, духовно багатих фахівців, здатних самостійно здобувати знання й ефективно застосовувати їх у практичній діяльності [2, 4].

Розв'язанню важливих проблем підвищення вимог до якості й модернізації системи вищої освіти в Україні присвячені наукові дослідження В. Волович, М. Ю. Чікарькової, В. П. Андрущенко, В. Шинкарук, В. С. Мовчан та ін.

Одним із важливих завдань вищої педагогічної школи є створення умов для підготовки вчителя нового типу – висококваліфікованого фахівця, його професійної комунікативної культури.

Певні аспекти вдосконалення комунікативної підготовки майбутніх фахівців висвітлено в працях С. Абрамович, Н. Голуб, О. Горошкіної, Т. Ладиженської, Л. Мацько, А. Михальської, Г. Сагач, Л. Туміної та ін. Науковцями обґрунтовано, що формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя певною мірою забезпечується при вивченні цілого ряду навчальних дисциплін («Основи культури і техніки мовлення», «Культура мовлення та виразне читання», «Техніка мовлення», «Риторика», вивчення нормативного курсу «Сучасна українська мова», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», і особливо «Риторика», яка безпосередньо сприяє формуванню комунікативної компетентності, засвоєння фундаментальних знань ораторського мистецтва, розвиток творчого мислення, креативності, широкої ерудиції і духовності, формування культури мовлення і культури спілкування майбутнього вчителя [3].

Практика доводить, що дистанційна освіта як форма навчання певною мірою є рівноцінна з очною, вечірньою, заочною і реалізується в основному за технологіями дистанційного навчання [1].

Онлайн навчання як вид дистанційного навчання забезпечує проведення різних форм занять (відеолекції, відеоконференції, вебінари тощо) у режимі реального часу (у прямому ефірі). Досить ефективно такі заняття проводяться на платформах ZOOM, Meet, а також по Viber, Telegram, Skype.

Вищеозначені форми і види дистанційного навчання досить успішно закріпилися в практиці викладачів нашого університету і мають достатньо позитивні результати. Їх ефективність полягає в тому, що завдяки їх застосуванню забезпечується доступність,

освоєння нових технологій, безперервність навчального процесу, а також можливість здобувати знання студентам, де б вони не перебували за певних обставин.

Особливості риторики як навчальної дисципліни полягає в тому, що оволодіння нею пов'язане не тільки із знаннями, але й з навичками. Оволодіння практикою красномовства побудоване на знаннях, уміннях і навичках, на довготривалій практиці виступів перед різними аудиторіями слухачів.

Слід зазначити, що інформацію (теоретичний матеріал) дистанційного курсу Риторика на платформі Moodle наповнений, структурований відповідно до вимог і навчального плану: робоча програма, тексти лекцій, теми і завдання до семінарів, орієнтовна тематика усних виступів, система поточного й підсумкового контролю рівня засвоєних студентами навчального матеріалу (тести, тестові завдання).

Найбільш оптимальними і ефективними для цього є організація відеозустрічей. З цією метою застосовувалися вебінари й відеоконференції в ZOOM, Google Meet, Skype, Telegram. Саме вони, враховуючи нинішню ситуацію, дають можливість наочно певною мірою стежити за словесною дією мовця: володіння технікою мовлення, доречність використання невербальних засобів (погляд, жести, міміка тощо) й мовновиражальних засобів, встановлення контакту з аудиторією, використання прийомів активізації уваги слухачів, відповіді на поставлені запитання й дотримання триєдиної мети під час виступу – розкриття теми виступу, контакт із слухачем, самоконтроль мовлення й поведінки.

Варто також зазначити, що дистанційне навчання активізує самостійну роботу студентів, забезпечує організацію навчального процесу в усіх освітніх закладах країни, певною мірою сприяє формуванню комунікативної компетентності майбутнього вчителя, проте, на наше переконання, найбільш результативною все ж таки є очна форма навчання.

Використана література:

1. Андрущенко В. П., Кудін А. П. Засоби дистанційного електронного навчання і педагогічні технології. *Вісн. академії дистанційної освіти*. 2004. N 2. С. 2–5.
2. Волович В. Болонський процес і нова парадигма освіти в Україні. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2004. N 4. С. 189–199.
3. Голуб Н. Б. Теоретико-методичні засади навчання риторики у вищих педагогічних навчальних закладах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.12. 2009. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/355875.html>
4. Шинкарук В. Основні напрями модернізації структури вищої освіти України. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>